

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Hirdetésdíj
Négyhasáhos petü soier
egyszeri hirdetésnél 5 kr.
háromszoriál 4 kr. több-
szoriál vagy nagy ter-
jedelmű hirdetésnél ár-
leszámitás.
Egyes szám ára 15 kr.
Lapunk számára
külföldi hirdetményeket
elfogad: Hassenstein
és Vogler Hamburg és
Altonában; Molien Ottó,
majna-melléki Frank-
furtban.

Megjelen
minden vasárnap.
Előfizetési ára egy évre
6 frt, fél évre 3 frt,
három hónapra 1 frt. 80 kr.
Szerkesztő és ki-
adóhivatal a piacz-
vezető **Csanak-ház**
ban.

Előfizetési fölhívás a „HORTOBÁGY” heti lapra,

mely a jelen évnegyedben is ugyanazon alakban s az eddigihez hasonló irány és tartalommal fog megjelenni. Előfizethetni, vidéken: minden postahivatalnál; Debreczenben: e lap szerkesztősége és kiadóhivatalánál (Piacutca, Csanak-ház).

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve, egyaránt: egész évre 6 frt; félévre 3 frt; évnegyedre 1 frt 80 kr.
Kelt Debreczenben 1864, szept. 24.
A „Hortobágy” kiadóhivatala.

A debreczeni keresk. és iparkamara észrevétele és javalata az új vasúthálózat ügyében.

A lapok által ismertette volt, hogy a cs. k. kereskedelmi ministerium az ausztriai birodalomban építendő új vasutakról szóló nyomatott emlékiratát legközelebb kibocsátotta, melyet — mint még csak tervezetet — az ahoz csatolt térképpel együtt megbirálás és véleményezés végett, az országos hatóságokhoz, a kereskedelmi kamarákhoz és a vasutak igazgatóságaihoz szétküldözte.

Ezen emlékirat szerint az ausztriai birodalomban eddig elkészített s a közlekedésnek átadott vonalok 821 mérföldre terjednek, építés alatt van 126 mf. az új vasúthálózat 9.2 mérföldnyi lenne, melynek építési s első felszerelési költsége 684 millió ezüst forintba számítatik, ebből 355 millió frt költséggel 405 mérföldnyi 2—3 év alatt, a többi pedig 10—15 év alatt építtetnek ki, amikor is az összes ausztriai vasúthálózat 1869 mérföldre rugna.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara — melynek kerülete az új vasúthálózat által több oldalról érdekelve van — az emlékiratra észrevételeit s javalatait már megtette s mult hó 23-kán kelt felterjesztésében megkérte a nagymélt. helytartótanácsot, hogy azt pártolni s illető helyen előmozdítani méltóztatassék.

A kamara mindenelőtt azon nézetét fejezte ki, hogy ezen nagyfontosságú kérdésben — mely a magyar korona országai gazdaságának, iparának, kereskedelmének jövőjére nagy befolyással leand, ezen országok érdekeinek minden oldalról tekintetbevételével s a birodalomhoz való viszonyuk is szem előtt tartásával — az irányt illetékesen csupán csak a törvényesen összehívott országgyűlés állapíthat meg, tekintettel tehát arra, hogy az országgyűlés mostan nem működhetik: kettős köteletségnek ismerve el a kamara, hogy jelen alkalommal különösen a magyar kamarák véleményét nyílt őszinteséggel kifejezse, melynek azon megzafolthatlan részéből kell kiindulni, hogy miután a vasut építők kamathiztosításban részesülnek s így a toher közsé, azon vonalnak nédsésk az elsőseg, melyek jövedelmekére nyitnak kilátást, s a birodalom érdeke mellett az egyes országok valódi szükségét, érdekét, tehát közhojósát is előmozdíjak.

Ezen szempontból kiindulva átté a kamara különösen is a kerületet többfelől érintő és az azoknál egybefüggésben tervezett vonalakra s előterjesztését követőközöleg folytatja.

1. A debreczeni kassa-árnyéki vaspályára nézve, melynek fontosságát az emlékirat is különösen kiemeli, s kiépítést az elsőb-
bök közé sorozza, mely pályavonal Bukovin határára az építendő orosz pályával jönne egybeköttesse.

Az emlékiratban felhozott s a birodalomra kilátó eltagadhatlan előnyökön kívül ezen vaspályavonalnak — melyon a bukovinai s gal-

iczi kereskedés is találkoznak — mint egyszersmind országos fővonalnak mielőbbi kiépítése köz óhajtott tárgya, nemcsak azért, mert ezen vonal építése lényeges akadályokra nem talál, mennyiben síkföldön, széles völgyeken vitethetik keresztül, hanem mert Magyarországnak ezen része van leginkább elmaradva vaspályákban, sőt alkalmas közlekedési utakban, melyeknek nagy hátránya tapasztalható volt az 1863-diki inságes évben, midőn a Debreczen vidékét sőt a Kunságotakkor egyedül élemező északkeleti megyékből — a szállítás terhes volta miatt — a természetnyek árát drágán kellett fizetni, — de továbbá északkeleti Magyarország emelkedése csakis ezen vonaltól várható, mely önálló kereskedelem bír s élénk kereskedést üző nagyvidéki városokat köténd össze, sőt számos megyéket részint egészen, részint jelentékeny részben forgalma-körébe fog vonni, — ezen vonal az, mely Máramaros nagymennyiségű nyesterterményeinek, különösen a sónak, épületi fának stb. szállíttatását képezzé teendő; — azonban ezen vonal egyedül csak azon esetben lehetne általában az országnak, különösen északkeleti Magyarországnak előnyére, nagy hasznára s csak úgy lehetne jövedelmeshető halogy az — mikint az emlékiratban igen helyesen említették — Debreczenből Nagykarolyon, Szathmár-Némethin keresztül vezetettik.

Ezekelőfogva csakis azon változtatást véli a kamara ezen vonalra nézve, Nagybánya ne Szigettel, hanem Szathmár- és Némethivel köttesse össze, mely jóval rövidebb utvonallal a bányavárosokra s általában Erdélyre nézve is sokkal előnyösebb lenne.

2. A nagyváradi-kolozsárvári vaspályára nézve, mely az emlékiratból kihagyott s kiépítésére tehát a közel jövőben remény nem adatot.

Hogy a Nagyváradról kiinduló, s Erdélyországot átszárnyalva Brassón keresztül Galaczra vivő vaspályája életrelvölösága, szükséges volta s nagy jövője felett, valamint Magyar- és Erdélyország kereskedelme, forgalma, nemzetgazdasága, ugy az összes birodalom érdekében — az országos közvélemény támogatására számos szakértő tekintélyek s hatóságok által, majd a magyar országos gazdasági egyesületnek 1862. június havi emlékiratában minő megdönthetlen érvek hoztak fel, sokkal inkább ismeretesek, minsem azoknak hosszadalmas elősorlásába, ismétlésébe eszkeskedni szükséges lenne, — miért a kamara a nagyváradi-kolozsárvári vonalat nem csupán úgy mint Magyar- és Erdélyországot nagyban érdeklő, hanem mint a birodalomra nézve a Feketetenger felé a világkereskedelmet leggyenesebb uton megnyitó pályát, a vasuti hálózatba felvételni s annak kiépítését az első köz-
vorozi véleményezi, melynek Kolozsvárról egyik ága Brassón keresztül folytatattván, Erdélyország határára tul Galacznál érné végpontját, másik ága Szamosújváron, Déésen, Besztercebányán keresztül Bukovinát, majd Szuczavánál Oroszországot köténd össze.

Ezek szerint a debreczeni-sziget-czernoviczi vaspályavonal Bukovinát Magyarországgal, a nagyváradi-kolozsárvári-besztercebányi pedig Erdélyországgal köténd össze.

3. A szegedi-északi-sziszeki-károlyváros-fiumei vonalra nézve, mely Szegedről kiindulva a magyar tengerpartnál érné végpontját.

A magyar korona országainak összhangozó érdeke azt kívánja, hogy Fiume minden áldozattal a magyar korona nagy jövőre hivatott kivitteli kereskedelmének tengeri véghelyévé alakíttassék; ezen véghelynek pedig nagy hordozója csak akkor reménylhető, halogy Fiume, Magyar- s Erdélyországgal monem több a helyes irányban vezetendő vonalokkal loaz egybeköttesse, mert a nyestertermékeknek tengerhez vitelére hosszabb utat előzserő s előnyös soha nem leand.

Amidőn örömmel ádvól a kamara az emlékirat azon részét, mely szerint ezen rég táplált köz óhajtott részben fogantatottatni fog, amennyiben a Szegedről, Eszéken, Sziszeken és Károlyvároson keresztül Fiuméig tervezett vonal az előbbin kiépítendő sorába tétetetik, majd a csabai-szegedi vonalnak kiépítésére is remény nyujtatott, amidőn megnyugvásal érti meg, hogy az ország fővárosának a kottori, zágrábi vonal kiépítése folytán Fiuméval, a székelyföldvár-pécs-északi vonal által pedig az első Dunával összeköttesse főnd s ekepen az ország fővárosának meg fog nyitni a kedvezőt ut egyrésztől Fiume felé, más részről az eszéki-sziszeki pályán a Belgrad Stambul között tervezett s közel jövőben bihörtöleg kiépítendő vonalra a világkereskedésre s másfelől aggodalmat támaszt az emlékirat azon része, mely a nagyváradi-csabai vonalnak fontosságát nem tulajdonit, azért annak kiépítését bizonytalan időre kívánja halasztatni.

A kamara csak a köz óhajást tolmácsolja, amidőn halaszthatatlannak véleményezi azt, hogy a kassa-debreczeni-nagyvárad vaspályavonal Nagyváradtól Csabán keresztül Szegedig az említettekkel egyidejűleg kiépítésessék s így Eszéken, Sziszeken, Károlyvároson keresztül Fiuméval egybeköttesse hozassék, — mert a Fiuméba vezető nagy pályavonal csak így felelhet meg rendeltetésének, amennyiben csak ez esetben lenne Fiume legrövidebb uton összeköttesse a buzatermő alfölddel, a fel-földdel, északkeleti Magyarországgal, Galiciával, Erdélyvel, — csak ezen útyonalon lehet az alföld bő gabonatermése egyedüli előnyvel a nagyváradi, debreczeni piacokra, majd Zemplén, Abauj, Sáros, Szepes, Máramaros s több északi megyébe, — csak ezen ut lehetne előnyös a Bihar- és Középszolnok megyék hegyein nagyban természetshető s kivitelre alkalmas híres érmelléki bornak a tengerhez szállíttatására, — viszont csak ezen vonal nyitná meg a felső megyéket, különösen Máramaros megye sóbányait az alföld részére, mig ellenkezőleg, vagyis a nagyváradi-csabai-szegedi vaspályavonal mellözése folytán az említett érdekek a Szőlnek felé való kerüléssel — mely a vitelbér emelkedését eredményezné — megülsulónának.

A nagyváradi-csabai-szegedi vaspályavonal mindenütt síkföldön vezetettvén, a legkevesebb költségbe kerülő pályák egyike leand. Ennek kiépítése és a már munkában lévő arad-olvinczi vonal érdeke szükségessé teszi, hogy Arad és Temesvár is összeköttesse.

4. A Debreczen Püspök-Ludány felé Nagyváradal összekötő régi b vonalra nézve.

Miután a nagyváradi-csabai-szegedi-északi vasut lenne a felvidék, a buzatermő alföld, és Fiume között az összekötő legrövidebb vonal, szükség, hogy a közbe eső nebézségek eloszlatassanak s az utróvidítésre s így az olcsóbb vitelbérre — mely főtenyező — ügyelem fordíttassék.

Egy tekintettel a debreczeni-püspökudány-nagyvárad vonalra, könnyű átlátni, hogy az ezzel létesített számitás szülemény, amenyiben Debreczenből Nagyváradig — vasutat használva — mostan 14. 71 mérfölddel kell tenni, holott ha a vaspályá Debreczenből Nagyváradra a kívánt egyenes vonalban vitetik, egyfelől a biharmegyei borvidéket közelebből érintette — másfelől az utat 7 mérfölddel rövidítette volna, most már a nem indokolható nagy kerülés következzése az, hogy a két nagy forgalmu város és vidéke közötti közlekedés — a magas vitelbér miatt tulnyomólag tengelyen történik.

Most hiszi tehát elérkezettnek idejét a kamara, hogy ezen hiba némileg helyrehozassék, miert is égető szükségnek találja, hogy Debreczen-Derecskén keresztül — Berettyó-Ujfaluvai vasutvonallal összeköttesse, mely vonal legfőlebb 4. 30 mérfölddel tévén, ezáltal a Debreczen és Nagyvárad közötti vasuti távolság 14. 71 mérföldről 8. 91 mérföldre, vagyis 6 mérfölddel rövidülne.

Ezen 4. 30 mérföldtel tévő s a forgalmat megkönnyebbitő s olcsóbbá tévő vaspályakiépítésre sikaugon minden legkisebb akadály nélkül eszközölhető lenne.

Hasonló czélsszeru utróvidítésre katorazágozokhan nagy ügyelem fordíttatik s az emlékiratban is tétetik említés ityenekről Marburg-Pettau s Prága-Neratowicz között, mely helyeken pedig a csekély s nem hasonlítható távolság miatt, az utróvidítésre nagy szükség.

5. A debreczeni-kassa-arnowici és a debreczeni-kassa-oderbergi vonalakra nézve, melyek Kassa-tól lennének folytatandók s melyek közal az utóbbi az emlékirat a mielőbb kiépítendő közé sorozta:

Ezen vonaloknak kiépítését nemcsak Magyarországnak, hanem Galiciának s Sziléziának érdeke is kívánja; ugyanis a kassa-arnowici pályá — mely az óhajtott minkolozs-pesti vonal kiépítését is következteti, — lenne az egyedüli, mely Magyarországot Galiciával egyenes uton összekötne, mely ország, kereskedői üzletét a nagy távolság de-
zaten régiidőktől fogva Debreczenig sőt az országban bulóbb is kitorjona-
tette, — a debreczeni országos vasutak számos galicziál kereskedők által támogatattak.

Ezen pályá — melynek mielőbbi kiépítése kívánatos, az emlékiratban is elismert előnyök mellett csillhatatlan utat nyitna az aradi, bíhori, közpászolnoki s kassai hegyek híres borainak Galiciába és tovább való kivitelére, — a galicziál kereskedők meg most is midőn a horvátországi számtalan akadályokkal van egybeköttesse, örömet vásárolnak és szállítanak — habár csekély mennyiségben — az említett hegyek termé-
séből.

TÁRCZA.

Az illatokról.

A napi élet apróságai közé, melyek a polgárisodott ember kényelmével lényeges érintkezésbe jönnek, tartoznak az illatok is, melyeket kedvel.

Az illatok, melyeket kedvelünk, csaknem mind a növények országából kerülnek. A szokott illatszerek közül csak a mosuszt, cibethet és az ámbrát adja az illatok országa; ásvány eredetű illatot pedig, eddig még nem ismerünk.

Szóljunk a növények országából származott illatszerekről s legelőbb is az illékony olajokról. Ha jószagú növényrészeket vízzel lepárolunk (tisztázunk), akkor a vizgőzzel, olaj is megyen által, mely az összegyűlt vizen úszik. Ezen illékony olaj, nagy mértékben megtartja a növény szagát, melyből keletkezett. Eké-
pen a nyestünk rózsá-, levendula-, citrom-, narancs-, és sok más-
féle olajat, melyek szagokra és izlkre nézve, azon növényekre emlékeztetnek, melyekből lepárolattak.

Nagyobb része ez olajnak, rendszeren a vele együtt átment vizen úszik; de ezen víz annak egyik részét mindig fölelemzés-
len (földoldásban) tartja, s amálfogva annak szagát s ízét is el-
szájtítja. Azért tehát a rózsá- vagy levendulavíz, nem egyéb
oly közönséges viznél, mely azon olajnak idegen kis részével van
tormékenyítve, melynek nevet viseli. A mirtus-virágiról készített
víz képezi azon kellemes illatszert, mely Franciaországban Eau
d'Ango (ungyalvíz) név alatt ismeretes.

Az illatos anyag azonban nem mindig egyenlően van az egész növényben elosztva. Nehányánál, mint a fodormenta és a kakukkfűnél, a levelekben és szárazkban; másoknál, mint a fahéj-
fűnél, a héjban; a czédárusnál a fűben; soknál pedig, mint a rózsát,
viola és jázminnál, a viráglevelekben rejlik az illat. Az áizsnál,

köménynél a magvakban van főszke az illatanyag; míg a gyömbérnél, gyökboreiben. Még az is előfordul néha, hogy egy és ugyanazon növénynek különböző részeiből, különböző illatok nyeretnek. Így például a narancsá leveleiből, a petít grain nevű illatszert készíttik, virágából pedig másfélét, mi neroll névről ismeretes: a gyűmöléshéjából kerül ki a tulajdonképen narancsolaj.

Minden tiszta illékony olaj, más tulajdonságokon kívül, kevésbbé vagy nagyobb mérvben érezhető szaggal is bír, melyről, legtöbb esetben könnyen fölismerhető. E szagtól függ az olaj kereskedelmi becsé, keresettsége s a szag minősége után határozattik meg az olaj fölhasználása is illatszerezeti s más célokra. Az ily egyszerű olajnak tiszta és vegyitlen szaga, gyakran igen sokra becsültetik s némelyek, minden más illatnak előbe teszik. Mégis ritkaság, hogy finom illatszerekészítésnél, egyetlenegy olaj, vagy egyetlenegy növény részei használattának. Az illatszerezés mestersége abban áll, hogy a különböző növények illatanyagait ügyesen összeköti; vagy különböző illékony olajokat úgy vegyíteni képes, hogy finomabb s jobb illat készül, mint a minőt egyes növények magukból szolgáltatathatnának. Eké-
pen keletkezik az Eau de mille fleurs (ezervirágvíz) és az illatszerezészet koronájának tekinthető kölni víz (Eau de Cologne) titkos vénye (recepte), ugyanazon alapelven nyugszik.

Miután azonban néhány növény igen csekély illékony olajmennyiséget ad, más kivonatmódot alkalmaznak. Az ily virágok, olajjal vagy tiszta szírral keletnek be s aztán kiszájtoltatnak. Az olaj vagy szír magába veszi a virág szagát s hűtlenbecsnek (pomade) nevezettik. A száradékokból borszesz által lehet kivenni az illatanyagot s abból keletkezik az extrait de violette s t. e. f.

Az illékony olajok után, az illatos gyanták és balzsamok következnek. Ha a kámför ágait levágjuk és vízben kifőzzük, a kámför annak felszínére száll s lassankint meghalás után szállárd alakot veszen. A kámför szaga szerfelett erős, kü-

lönös sajáttságú és sokanként igen kellemetlen. Szappan, fogpor s más pipercezikkeknek megillatozására használják.

A balzsamok, sűrű folyadékok, kevesebb vagy nagyobb szaggal bírók és a balzsamtartalmu fák levágása által nyeretnek. A leghasználtabbak között a perui balzsamnak van erős s kellemes, a vanillához hasonló szaga. A tolu-balzsam is jószagú, de nem oly erős mint az előbbi. Természetes jószaguk miatt különféle illatszerekre használattanak e balzsamok s füstölőgyertyák alkátrezéire is fordíttatnak.

A jószagú gyanták, p. o. a tenjén, mirha, storax, benzoe, leginkább füstölőkre használattanak.

A balzsammal említettük már, hogy a vanillához hasonló szaga van. Vizsgáljuk meg most a növényi illatok záradékait a vanillát. Ezen igen becses illatanyag, a vanilla aromatica beezójében rejlik, mely már a régi mexikamusok előtt is ismeretes volt s általuk kedvencez élvezetőknek a csokoládéknak megfűszerezésére használattatott. A növény gyűmölése hosszú, husos, ke-
rekked magvakkal tele beezóból áll. Megérett állapotban 2—3
csepp folyadékot ereszt, melynek kitűnő jó illatja van s vanille-
balzsamnak nevezettik, de Európában soha sem fordul elő ke-
reskedésben. A beezók rendszeren a napon száríttatnak meg s ekepen hozattak vásárra Európába.

Mint kitűnő illatszert, nagy tekintélyben van a vanilla; leg-
inkább felhasználtták azonban, hogy a csokoládéknak, figyaltanak s más nédméz-csemégeknek finomabb ízt adjon.

Forduljunk most azon illatokhoz, melyeket az állati test szolgáltat. Tudva van, hogy minden állatnak különbsé szaga van, miről könnyen fölismerhető; de némely állatnak azon tulajdonsága van, hogy kláritéseket szolgáltatnak, melyek közül egyik a szaglászereket nagymértékben sérti, míg a másikat, mint illat, sokra becsültetik s keresett ezikknek tartják. Az utóbbiak között legfontosabbak a mosus, cibeth és a szárke ambrá.

A mosus oly állag, mely ózmagyságu, China, Tibet,

A kassa-oderbergi nagy horderejű vaspálya lenne az összekötő vonal Szilésziával, ezen vaspálya lenne az, mely az ausztriai és porosz-szilészi község telepek megközelítésére által különösen Felső-Magyarország vasiparának kifejtésére szolgálna s mely Kassa-Magyarországot és a szomszéd országokat a szilészi (Silezia) - puchó- diószegi vonalon az ország nyugati részével, Kassa felé kelettel, Erdélyországgal s az alfölddel, majd a szucsán- losonci vonalon az ország fővárosával kötne össze, mely utóbbi összeköttetés a kassa- tarnawi pálya nagy vidéke a miskolczi-pesti vonalon lenne elérendő. — Végül:

6. Nem lehet megemlíteni nélkül hagyni, hogy Magyarország és Galícia kereskedelmi érdeke azt kívánja, hogy ezen két szomszéd ország ne csupán egy ponton, jelesül a kassa- tarnawi vonallal, hanem idővel másik helyen is összeköttesék; — a kamara nézete szerint ezen összeköttetés a debreczeni- szigeti vonalban Nagyszőlőstől Sámbar vagy Stry felé Munkácsra át előnyösen eszközölhető lenne, mely alkalommal nemzetgazdasági tekintetből Kassa és Munkács is összekötő vasúttal látatnának el.

Mint hogy pedig — mikint a tapasztalás bizonyítja — a vasutak forgalmának emelésére vagy csökkentésére, lényeges befolyást gyakorolnak a vaspályák állomáira vezető közlekedési utak jó vagy rossz karban létele: ennélfogva — mennyiben kiépítellen utak különösen az alföldön nagy számmal találhatók, melyek a közlekedést rendkívül akadályozzák és drágítják — a kamara nézete szerint szükséges, hogy részint a már meglévő részint a tervezetben lévő vasutvonatokhoz vezető fontosabb érdekű közlekedési utvonatoknak minden évtszakban járulhatóvá tételére figyelem fordítsassék.

Állítsunk takarékmagtarakat!

Bakta, szept. 14.

Hányszor hangzott már hazánkban eme felszólítás: „Állítsunk takarékmagtarakat!” és mindeddig minő csekély eredménnyel, pedig a mult évben elég fájdalmasan éreztük ezen mulasztás eredményét!

Hazánk lakosságának százszázalékát kellett a szükségétől, sőt az éhenhalástól féltetnünk és ha ez utóbbi veszélyt legnagyobb részben el lehetett is hátrítani, mégis mennyien eljutottak nélkülözéseikben épen annak határáig és mily nagy száma azoknak, kik több jövőendő évi munkájuk gyümölcsét előre kénytelenek valának fölemészteni, hogy magukat és családjaikat fentarthassák.

Nem akarok e szomorú képnél tovább időzni, melyet csakis azért idéztem fel, hogy tanúságot merítve az ekkor szerzett fájdalmas tapasztalatokból, szóljaljak fel oly intézkedés érdekében, mely a máskor netalán bekövetkező hasonló csapásokat enyhíteni képes legyen.

Eme tapasztalatokra gondolva mondom én most, mit annyiszor hiában mondtok:

„Állítsunk takarékmagtarakat!” Régi és nagyon is igaz mondás az: „hogy maga kárán tanul a magyar.”

Ohajtánám ugyan, hogy más kárán is tudnánk tanulni, de ha ezt elmulasztottuk, ne engedjük legalább haszon nélkül elenyészni a magunk kárán szerzett tapasztalatot.

Ez év, azt hiszem, minden tekintetben alkalmas, takarékmagtarakat állítására.

Hogy minő szükség lehet rájuk, a mult év megmutatta, a jelen év pedig általában véve kieligélt, sőt helyenkint bő termésével kezünkbe adta a módot azok létrehozására.

Ki ma egy köből búzát ad ily célra, felényit alig ad, mint némely más éveken adna és a takarékmagtar célját tekintve, ez mégis épen annyit ér.

Fogjunk tehát hozzá ezen munkához, álljanak élére ezen mozgalomnak az értelmesebb birtokosok, vegyék kezökbe ezen ügyet a bármely hitfelekezethez tartozó lelkipásztorok, kik bizonyynyal szent hivatásukhoz nagyon méltó dolgot fognak cselekedni, midőn a lehető nyomor elhárítására, enyhítésére törekednek.

A kisebb birtokú földműves, ha most ad valamit fölöslegéből, magának vagy gyermekeinek adja azt egyenesen, de a vagyonosabb ember is, indirecte ugyanezt teszi.

Mert előre, midőn ez töle alig áldozat, meggyíjtja, előteremt a eszközt, mely által szükség esetén elutasítlan keresztényi, emberi kötelességéhez képest megmenetheti a nyomortól szegényebb embertársait.

Ha lesznek kellő számban és erőben takarékmagtaraink, nem állhat elő amaz eset, mely most általános, hogy a szegényebb ember a nyomor idején az akkori árban kölcsön vett egy köből életért, melylyel magát és övét az éhhalástól megmentette, a jobb év terméséből 2—3 sőt 4 köből legyen kénytelen oda adni, úgyhogy a bő termés dacára ismét szükségnek néz sok helyen előbe; valamint a vagyonosabbakra nézve sem állhat elő azon eset, hogy fentemlített kötelességök teljesítése céljából épen akkor, midőn magok is majd lerokkadnak a csapás súlyja alatt, legyenek kénytelenek vagyoni állásukat hosszas időre megromlító kölcsönözésbe bocsátani.

Ha lesznek kellő számban és erőben takarékmagtaraink, egy újabb csapás idején, melynek elmaradását ohajtjuk ugyan,

de melynek bekövetkezésére készen kell lennünk, minden oly időben legnehezebb adományozások nélkül kezünkben lesz a mód eltartani a tökéletes szegényt és kölcsönzés útján úgy segíteni a megszorult kisebb birtokoson, hogy egy köből búzáért, melyet az inség idején kapott, azt adván természetben a bőség idején, egy év ne pusztíthassa el több év gyümölcsét.

De hiszen fölösleges is a takarékmagtarak üdvös voltáról hosszasan értekezni, tudja, érti azt minden ember; csak azt kell tehát ohajtanom, hogy tudjunk ez irányban erősen akarni, hogy fogjunk hozzá ez üdvösnek elismert intézmény létesítéséhez és akkor: lesznek takarékmagtaraink.

(Hon.)

Tisza Kálmán.

Debreczeni hírmondó.

— Értesítés a debreczeni polgári iskola ügyében. — A főiskolában újonnan állított s f. hó 17-én megkezdődő három éves polgáriiskola első évi tanfolyamában következő tantárgyak taníttatnak négy tanító által:

1.) Vallás. — 2.) Magyarnyelv, fogalmazás. Németnyelv. Földrajz, történelem. Számítan. Állattan, állattani földrajz, növénytan, növénytani földrajz. Rajzolás, szabadkézrajz, mértani rajz. Éneklés.

Az illető szülék értesítetnek, miszerint az elemi iskola négy osztályát sikerrel bevégzett azon gyermekeiket, kiket nem tudományos pályára szántak, annál fogva a gymnasiumba járattani nem akarják, hanem a kereskedelmi iparos gazdasági pályára szükséges ismeretekkel felruházni ohajtják, ez iskolába vallás-különbség nélkül beadhatják.

A növendékek felvételnek f. hó 13. 14. 15-ik napjain a délutáni órákban Veres László igazgatótanár lakásán Egyházter 1090 sz. a. 2 fnt beirású s 3 fnt félvi tandíj befizetése mellett. — Debreczen 1864, szept. 28. — A főisk. igazgató ság.

** A debreczeni dalárda tagjainak m. hó 25-iki kirándulása a legszebben sikerült. Mint első ízben, ugy most is a nagy-erdei fordóház lett e célra kiválasztva, mely helyiségek színházi rendező Fehérváry ur a legnagyobb esinnal diszté föl s tevé alkalmassá a meghívott vendégek elfogadására. E társas ünnepegy délután 5 óra tájban Kölcsey „Hymnus”-ának a dalárda tagjai által lett elzengésével vette kezdetét. A műsorozat következő volt: 1.) „Hazánk”, Töröktől. 2.) Kardal, „Vid” szomoruzó játékból. 3.) „Képpel alszom el.” Zeneje Farkas Miskától. 4.) „Ez a kerék erőt.” 5.) „A nyár” jüjj el hozzám galambom.” 6.) „Szt száműzöttek dala.” 7.) Csonakdal, „A két Poscari” dalmiből. 8.) „A kápolna.” Zeneje Kreuzertől. 9.) „Szendergő óh kedves.” 10.) Kardal a „Haramiak”-ból. 11.) „Várom várom lakadalmam.” Petőfőtől; zenéjét írta Komlóssy Imre. 12.) „Ez a kis lány, derék kis lány” és „Cse bogár” népdalok. — Örömmel vettük észre a szembetűnő haladást, melyet a dalárda, első kirándulása óta tetten. Közben-közben, míg a dalnokok pihentek, Balázs Kálmán bandája gyönyörködtetett füleinket. Midőn a nőta elfogyott azaz a műsorozat leénekelteket, főlharsogott a zene, mert nemcsak hallérzekeink, de lábaink is elégtelül követelték s folyt a tánc, mintegy reggeli 3 óráig. Ohajtandó, hogy az ily dalárdai kirándulások ne az utolsó lett legyen s ha majd a kikelet, rózsái és dalos madarai visszatér, hadd viszhangozzék dalunk is az erdők lombosára alatt! Meg vagyunk győződve, hogy ily kirándulások társas életünkben megannyi egyesítő s összetartó kapcsolatok lesznek, melyeknek üdvös kifolyásait a közel jövőben kétség kívül érezni fogjuk.

© Miután a takarékmagtarak felállítására nézve az idei bő termés folytán legkedvezőbb alkalom mutatkozik: a helybeli kereskedelmi és iparkamara a közlgyi érdekekből megkereste a kerületben levő kereskedelmi testületeket, hogy egybekötöttékül fogva vidékükön a takarékmagtarak felállításában részükrol is buzditólag közreműködni sziveskedjenek.

□ Több ízben tolmácsolá lapunk a közöhangtást arról, hogy állandó színházunkban a szemrontó csillár-világítás helyett, a most minden újban épülő színháznál alkalmazásba vett mennyezeti világítás alkalmaztatassék. Amint értesültünk a közönség ez általános és méltányos ohaja nem vetetvén figyelembe, Augsburgi Riedinger urtól szállítottat hozzáunk egy épen h e v e r b e n levő csillár (Luster). Ha talán a mennyezeti világítási szerkezet valamivel több költségre kerülne is mint az augsburgi csillár, tekintetbe véve azt, hogy az omeletnek azon helyen, honnan a csillár vakító világa miatt a színpadra nézni nem lehetend, rendszerint t'resek maradnak: a mennyezeti világítási szerkezet látszólagos nagyobb kiadása, merő csalatkozás, mit a jövő legjobban igazoland. Mindenesetre sajátjágosunk tartjuk a színházépítetű bizottmány azon önkényi eljárást, mely szerint az ily fontosabb, a közönséget igen is érdekli ügyekben a város értelmisége nagy többségének irányadó s tájékozandó szolgáló udotét s véleményét milbe nem veszi. Ily középillet építési bizottmányának a közönség előtt minden fontosabb teendőt sajtó útján eleve tudatni kellene, mert szerintünk, minden oly intézet, mely közöltségen alapul, közös tulajdon, melyhez minden érdekelt egyes egyén joggal szólhat s az intézet érdekében

Színház.

(Sz. T.) Szept. 24. Rónay és Rónayné Prielle Lilla asszony első vendégjátékai: „Essex gróf” Szomorujáték 3 felv. Akik a művészetet nem határa építet mesterkelt fogásokban, de a természetességben keresik, kik a színtől nem csupán színezést de tanulmányul párosult jellemzést is kívánnak s kiket egy-egy többé vagy kevésbé sikerült jelenet még ki nem elégíthet, de kerük egészlet várnak, kívánnak: Laube szep nyelven írt tragédiájának előadásban megelégedéssel gyönyörködhettek. Rónaynak (Essex) a legkisebb részletekig átgondolt játéka nem mindennapi élvezetet nyújtott s már első jeleneteiben meggyőződhettek, hogy banno hivatott művészzel találkozunk, kinek szerződtetése a társulat nézve, még jelen eléggé jól rendezett állapotában is, nemcsak nyereségy, — dehasznos is. Rónayné (Holland grófnő) szép előadás, kifejezésteljes játéka nem maradhatott hátra nélkül s Rónayval együtt több ízben sajnos kihivatott. Szépen játszottak még: Fehérváryné (Erzsébet) és Zöldy (Lord Durligh) is. Bihar (Southampton) vonlatotlan, csaknem egyhangulag szavalt, mi különben szép játékaikat határolt. Komáromi (Cuff), Ligeti (Sir James Ralph) és Csizsér (Jonathan) kisebb szerepeiket sikerrel tölték be, utóbbinak néhány meglepően sikerült jelenete is volt. Közönség közép számmal.

Szept. 25. Persoir Lajosnak, a párisi porto st. Martin színház első dobosának a társulatának második előadása, telj. ház előtt.

Szept. 26. Persoir és társulatának harmadik előadása. Közép-számmal közönség.

Szept. 27. Az igazgató nyári vesztéségenek körpóllásai: „A hős Gusman.” Dráma 5 felv. Irta Méry, fordított Tóth S. — Az előadás Zöldy (Don Guzman) illeti, ki a rettenetesen hátr. művészeteg személyesítte. Rónay, ki nevével együtt zivarságból lépett fel, kitűnő Alaud s Rónayné kedves Anna Sol volt. Foltényiné (Donna Maria) szépen játszott, de pathetikusabb jeleneteiben az anyja mellett a hatást vadászó színésznőt is láttuk. Csizsér (José) a, már a költő által is humoros színen feltűtetett szolgát még esetlenbb alakká

véleményt adhat. Akkor aztán nem sulyosulna a felelősség oly nagy terhe az illető bizottmányra. A legjobb akartu törekvés gyakran félreértetik, ha azt mystikus lepel takarja a nyilvánosság elől.

□ Mint értesültünk, a szokásos lóversenybál a kaszinó teremében ez évben is megtartatik. Napja f. hó 10-kére van kitűzve.

** Csőtörtőkön viradóra oly hideg volt, hogy a víz a vályukban mintegy fél ujnyi vastagon befagyott. Ez idő, a még le nem szedett sarju dohányban igen sok kárt okozott; a kertészeti egyeslet dinnyetermelő tagjai közt ugyanazon napra tervezett dinnye kiállást pedig egészen meghusítottta. Uglátszik a tél korán beköszönt hozzáunk.

□ Persoir Lajos büvész- és művészársulata városunkat elhagyva, Miskolcra vette útját, az ottani közönségnek, — meglepő mutatványai által — néhány élvezetes estét szerzendő.

□ A közel napokban adtuk egy cikket a józsakerti — ugyszólván nomád életi lakosságról. Ama cikkben előadottakat szomorúan igazoló közelebb egy szomorú esemény, melynek az ottani kisbíró lakása volt a színhelye. Ugyanis a józsakerti főbíró, mult vasárnap reggel kisbíró társát meglátogatván, némi csekély adósság megfizetésére szólította föl. Ebből szóváltás keletkezett s később dulakodás, amelyben a főbíróval volt fegyver esült s a kisbíró a golyó áldozatul esvén, 3-ad napra meghalt.

Meghaltak: Szept. Csapó Torma Márton 1. Juliánna 3/52 hetes; Czeglédu. Zsiros Sándor f. József 3/52. 23. Hatvanu. özv. Balogh Mihályné Sipos Sára 71 éves; Piaczu. Szabó Mária f. Lajos 1/2. Iván János 1. Mária 3 éves; 24. Péterfiu. Kapusi Ferencz 70 éves; 25. Hatvanu. özv. Radics Andrásné Faragó Mária 72 éves; Farkas János 52 éves; 26. Vargau. Kenderesi Sándor 1. Sára 1/2. Czeglédu. Arany János 1. Mária 5 napos; 27. Péterfiu. Tóth István f. Mihály 1 hetes; Piaczu. Lőrincz Mihály f. József 3/52. Farkas Sámuelné Pataki Sára 40 éves; 28. közkörház. Farkas Anna 40 éves; Czeglédu. Jermiás Ferencz 83 éves; 29. Hatvanu. Pongor István f. 3/52. Csapó Deák György 1. Juliánna 3/52.

Közügyek.

— A hazai tanügy érdekében összehívott kir. bizottság e hó 17-kén fejezte be értekezletét. Az általa előterjesztett javaslatok közé tartozik, hogy gymnasiumokban a reál tantárgyaknak általában az eddigieknél több tanóra szenteltessek s a pesti tud. egyetemen a tanárjelöltek számára rendes három évi tanfolyam állítsassék föl.

** Az erdélyi gazd. egyesület elhatározá b. Bánffy János urat fölkéri, ismert népszerű irmodorában egy értekezés készítésére, melyben a néppel a tagosítás üdvös voltát megkedveltesse. Az értekezést az egyet. szétosztás végett ki fogja nyomatni.

** Manz Antal fölbirtokos a kereskedelmi ministeriumhoz oly vasut előmunkálatai engedélyeztetésért folyamodott, mely Gyulafehérvárról, az erdélyi vasúthoz csatlakozva, kiindulván, Maros-Vásárhely, Szász-Régen, Beszterce erdélyi városokat, több kisebb erdélyi mezővárost s Illeschestie-t és Suczavát érintenél Bukovinában, továbbá Itzkanyánál csatlakoznék a czernovitz vasutvonalhoz. Szárnyvonalai Besztercéről Déésre, Sz-Ujvárról Kolozsvárra, továbbá Déérsől Nagy-Bányára, Szatmáron és Nyiregyházaán át a tiszai vasutig terjednének. A terv további részletei, nevezetesen a kiépítetési módjai, nincsenek tudva.

— Az első magyar iparbank október elején fog ünnepélyesen megnyitást, működése harmadikán veszi kezdetét.

— A honunkban mindinkább terjedő keleti marhavész behurcolásának megállítás tekintetéből, a prágai os. királyi helytartóság a Magyarhonból szállítandó marhák és juhok, ugyszintén azokból eredő nyerstermek be- és átvitelére nézve fenálló megszorító intézkedéseket újabbán életbeléptette, melyszert a szarvasmarhák, juhok és nyerstermek behozatala további intézkedésig föltétlenül betiltatott; a magyarországi sertéseknek Csehországba leendő bevitele pedig csupán hitelen igazolmányok előmutatása mellett engedtetett meg, melyekben bizonyítottatik, hogy az illető szállítmány vézmentes helyről származik.

Videk.

— A szolnoki gazdasági egyeslet közgyűlése okt. 2-kán tartatik meg Török-Szent-Miklóson.

** Nyiregyházaán m. hó 24-kén, mint levelezők tudatja velünk — ismét tűz volt. A város romlás-kerítjében, — hová az odavál gazdák szénákat s takarmányoműket szótták összehordani itt ki a tűz, mely tetemes kárt okozott, amennyiben körülbelül kötezer esomó szén, szalma s nagyobb részben még ki nem eséptelt asztalok lettek a tűz áldozatává. Mennyire melet a kár, még bizonyosan nem tudhatni. Ugyancsak e levelezők írja: hogy szept. 21-kén az egeri ések s nagymlyu Nyiregyházaán tett főpáskatori látogatása alkalmával, tiszteletére a helybeli dalárda jótékonyozó hangversenyt adott, melynek jövedelme mintegy 100 frtu ment.

— Készenlétvárdai jelek nekünk mult hó 25-kéről: Varosunkban a marhavész még eddig nem szűnt meg; mondhatni az összes létszámának már fele elhalt, 370 darabban is fötal van az elhaltak száma; hozzá járul e csapáshoz az is, hogy a juhok is nagyon hullanak, a-

Sziberia és Tatárországban élő, kerdődző állat, hasán kis zacskókba ártították ki s csak a kan állatoknál található. Fris állapotban lágy, kenőcsöz hasonló vöröses-barna állagot képez és kis kerek mag alakja van, melylyel papíron barna vonást lehet huzni s könnyen porrá törhető. Egyike a legáthatóbb s tartós illatanyagoknak. Szaga minden tárgyon megragad, mi csak közelében van s nem is hagyja el azt egykönnyen. De valóban csodálatos, hogy ezen illatanyag, mely az északi országokban annyira becsültetik; Olaszországban legszűlsőbb ellenszenvet gerjeszt és sok embert betegé teszén.

A c z i b e t h név alatt kereskedésben előforduló állag, két petymegfajja állattól (viverra cibetha és viverra civetta) kerül. A cibeth halványasárga vagy barnás színű. Szaga hasonlít a muszuzához. Főleresztetlen állapotban olí, hogy sokan ki nem állhatják. Ha azonban sok vaj vegyítették hozzá, szaga kellemes, fűszeres s finomná válik. Csupán illatszere használtatik, főképen pótlékul s javító eszközül, a kovábbé drága illatanyagokhoz. Levendula és más illatos vizek, igen csekély adag cibethetl megnesemlítettnek.

Az ambra azon jó illatu állag, mely az Ind-Oceánban, valamint a dél-amerikai tengerpartokon vizon uszva találhatik. Azt hiszik, hogy a hosszufajú fizetőr, tengorihal irtí ki. A szürke ambra, fris állapotban szilárd állag; a szürkés és csikós vagy pettyes pedig lágyabb valával. Erős, kellemes szaga van s a muszuzéhoz hasonlít. Vegyítés nélkül, illatszertul nem használtatik. Langgal (alkohol) föloldva, különféle pipereczkékhez adatik.

Tartósságukra nézve, legkitűnőbbek az állatok országából került illatok. Az Extrait d' Ambre (mely egy rész Extrait de rose triple, két rész Extrait d' Ambre, egy rész muszuz-létegy és egy rész Extrait de Vanilleből áll) által illatszerezett zsebkanó, még a mosás után is megtartja szagát.

eddig összes kár legalább 15,000 osztrák forintra tehető. Mikor leveri ki városunk lakossága e roppant kárt, és még mikor lesz vége a vésznek? nem tudhatni.

Szatmáron a hó 25-én ment végbe hazánk nagy fia Külesey Ferenc szobrának ünnepélyes leleplezése. Mint hogy 10,000-re ment az ezen ünnepélyre megjelent érdekeltek száma. Az ünnepélyt a dalárda nyitotta meg a nemzet himnuszával. Ezt követte Gyula Károly leleplezési beszéde. A második szónok Greguss Agost akadémiai küldött volt, ki Küleseyt mint irót jellemezte. Ezután Lu by Zsigmond volt alkotmányos főjegyző szónokolt, ki a nagy hazaférelkülönösen mint politikai férfit beszélt. Greguss és Lu by beszéde közt 11 és Bálint lelkész olvasá föl „Külesey emlékeztető” című költeményét. A szónokokat közeit a dalárda éneke s az ágyuk dörgeje töltte ki. A nagyszerű ünnepély lakomá, népmulatság, a város fényes kivilágítása, műkedvelői előadás és táncszínelvételre került be. Az emléke a nagy-piaczon áll, arezzel a megyeház felé fordulva. Leg-alja egy nagy koczka, ezen egy sugár oszlop, szürke porosz márványból, az oszlop tetején pedig a mellszobor carrarai márványból. Az egész emléke magassága 19 láb. Koczka-talapzatának északi oldalára e szavak vésve: „Külesey Ferencnek MDCCLXIV.” Keleti oldalán: „Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül!” Dél felé: „Isten áldd meg a magyart.” Nyugotról: „A haza minden előtt!”

Szegeden néhány nap előtt egész éjen át tartó tűz volt, a Nakó-féle porgányi pusztán mintegy 7000 kereszt buzát és tokarmányt emésztett föl. A kár 80,000 ftra rugott, s mint a „Szegedi Híradó”-ban olvassuk — biztosítva volt.

Kis-Szántón f. hó 20-kán kis-szántói Lányi István, a család utolsó fi-sarja, élete 40-dik éves korában meghalozott.

Hadház, 1864 szept. 27. — Tekintetes Szerkesztő ur! A „Hortobágy” 59-ik számában meglepetéssel olvastam egy hadház-városi közleményt, mely csekély személyemre vonatkozik. — Sajnálattal kell kifejeznem afelett, hogy nevem kirva, ily helyi érdekű tárgyat hírlapi színyegre hozatott, hogy levelező, érdemem feletti dícséretben részesített s végre nem lehet helyeselnem a „kimarni” és „ellökni” kemény szavak alkalmazását sem. *) Mindezeknek a t i d o t u m á u l szabad legyen nekem is mint a beleszólásra jogosított illetékes félnek — a dolog mibenállását ismertetőleg — közölni azon bizalmi nyilatkozatot, illetőleg biztosítási ajánlatot, melyet a neveltebb, értelmesb és tehetősb osztálybeliek többsége legközelebb hozzám intézett és juttatott, u. m.

Tekintetes Dr. Katona Gejza urnak Hadházon! Sajnálattal értesülök arról, miszerint t. doctor ur, hadház-városi főorvosi állomásról leküszönt és városunkat elhagyni készül. — Mi, kik ha betegnek valánk, ha az Ur keze reánk nehezült, teljes bizalommal fordultunk t. doctor urhoz, — bár érdemeit kellően méltányolni, bár a tekintetes ur szolgáltatást érdeme szerint megfizetni képesek nem vagyunk — nem bírnak megbárátkozni azon eszmével, hogy a tekintetes urat elveszítjük, de ohajjuk igazán tisztelői körében megmaradását azáltal lehetővé tenni, miszerint csekély filléreinket az /- allati melléklet szerint eddigi fizetése helyett honorariumul megajánljuk, — annak elfogadását és körünkben továbbra is megmaradását teljes tiszteletünk nyilvánítása mellett kérvén. Hajdu-Hadházon 1864 szept. 25-kén. Aláírók az /- alatti melléklet szerint

Remélve, hogy t. Szerkesztő ur, kötelessé és szerény nyilatkozatomnak — bécses lapjában — szinte helyet engedend,*) szíves tisztelettel maradtam a fentírt helyen és napon, t. Szerkesztő urnak alázatos szolgálja: Dr. Katona Gejza.

Délestd csemegék.

Péter csár naposai. Senki nem utálta jobban a pompát mint Péter. Öltözete igen egyszerű volt, egy zöld felsőruha igen vékony paszomántal. Dentochik**) név alatt 4 — 6 nemes apród vette körül, — kiket mindenre használt, mire más fejedelmek külön udvarnokokat s minden kötelességhez külön szolgákat használtak. Ezek voltak az ő segédei, kamarásai, komornikjai, még futárjai s inasai is. Dentochik, ha uton voltak még párnául is szolgáltak ő felségének; mert ha a csár sebesen utazott, rendszeren egy oszlop szalmán hált, s ekkor mindig egy Dentochiknek kellett a párna helyébe feküdni s Péter igen jóízűen aludt az oloven párnán; de jój volt a párnának, ha a csár álmát mozdulásával megzavarta; egész nap haragos volt, mitől pedig környezete örökdedett.

Szigoru apa. Egy Korszikában állomásozó francia ezredből megszállt egy katona. Több katonát küldöttek ki keresésére. Ezek egy pásterhorfutól kérdezik; ez tagadja, hogy látta volna; igéret, fonyogtatás miután használ, a katonák tovább mennek, azonban egy közülük visszamegy a szülőz s 5 aranyat mutat s igér neki, ha megmondja merre van a szökevény; az aranyok fénye elvívítja a fiút s újvált a szikkal fül mutat, hol egy hasadóknak a szökevényt csakugyan megtalálták. A fiu apja megöltöve vonszi észre ha szokatlan örömet s később, hogy pánztól újra meg újra olvasgattja; félve, hogy ha a pánzt lopta, kezdé faggatni; míg végre a fiu bevallja tődt. Hosszankodva vég szavába az öreg korszik, hogy árulásának később aranyait, dühösen megragadja fiát s összekötözi, egy rokonda híván azt, míg visszajöved. A parancsnokhoz siet, tőrden kéri a szökevényt megkegyelmezésedet; mind hiábál kérde megtagadatot; no hát meg látta t a t a t o k, mond, mint bánték el a korszikai sajtó fiával, ki a családját s hazáját meggyalázta. Hirtelen távozik, szótlanul egy kunyhóba, kilozza löfégyverőt, feloldja fiát, elvonozolja a tötte lyre, hol a szökevényt elárulta, itt letérdelni parancsolja azt, feje fölvi a keresztül golyóját, miután megváltólóg dobja az 5 aranyat a holttestre, mondván: „itt van gyalázatos árulásod bére.”

Honos-büszkeség. Egy csatában H. Frigyes porosz királynak jeles tábornagy huszártiszt; a király nem tartá igaznak a jelentést s pálelőrel orron vágván a tiszt lovát, odább nyargalt. A huszártiszt leugrott, kivette pisztolyát s főbe lövé paripáját; a király a pisztolylövése megfordulván kérdi, mit csinál kend ott? Lovamat megpálcázta? szolt a tiszt, nem akartam többé lovagolni. A királynak megletszett e nemes önértés és saját paripáiból adatot egyet a tisztnek egészen fölhyergelve.

Házasság — meghalt nővel. Egy Bécsben dolgozó asztalos legény házasodni akart, de nem lévén bécsi illetőségű, szokás szerint a helybén kinyert házassági engedély mellé még szülőföldén levő hatóság engedélyét is föl kellett mutatnia, s ezért a steyeri járási hivatalhoz, mint illetékeshez folyamodott. Hosszasb idő múlva azt a választ kapta: „Kérdésnek hely nem adatik, mivel halottal nem szabad házasságra lépni.” Készséggel, szorosab vizsgálatot kért, s abból aztán kisért, hogy a menyasszony keresztlevele végén e szavak állottak: „Keresztlyén katolikus szokásához képest az itteni egyházban „beszenteltetett” („megkereszteltetett”) helyett). A menyasszonynak tehát még előbb tanukkal kellett igazolnia, hogy nem halt meg, s csak szótlan lehetett az egyházkelet végrehajtani.

Embortelen ítélet. Midőn Korsika Genoa hatalmában volt, a genovaiak elfoglalt Casimova Leonard altábornagyot s Bastia börtönébe

hurcolták; csak szolgálojának volt szabad a szükséges ételekkel meg látogatni. Legkisebb fia Antonio föltette magában atyját megszabadítani; a borotválást rövid idő alatt megtanulván, a szolgáló ruhájába öltözött, beköté fejét a szokásos kendővel s étekkel télt kosárral fején akadály nélkül jutott atya börtönébe, a vizontlátás örömei után leborotválá atya szakálát és bajuszát, ráadta a szolgáló ruháit és az átadott kosárral fején, szerencsésen kijutott börtönéből; — az apa helyett a fogházban maradt fiut, a genuai törvényszék halálra ítélte, az emberiség dícséretére talán ez az egyetlen borzasztó ítélet, mely a gyermeki szeretetből magát feláldozó fiu végrehajtott.

Sok borszesz. Daschkow hercegnő mint a tudományos akadémia elnöke, Péter csár halála után mintegy 50 évvel átvizsgálván az akadémia számadásait, feltűnt előtte a sok horszszere való nagy kiadás; kutatásaira megtudta, hogy az akadémia pinceszében két fő tartatik spiritusban. A levéltár azon felvilágosítást adta e tárgyban, hogy az egyik fő Mon s kamarásé, ki állítólag kedvese volt Katalinnak, a másik pedig Hamilton kisasszonyé, ki a csártól született gyermekét megölén, lefejeztetett. Mindkét fő igen jó állapotban volt a borszeszben s tanuskodtak a szerencsétlenek egykori szépségéről, kiket egykoron ékeskedtek. H. Katalin csárnő parancsára ugyanazon pinceszében temeltettek el.

Egyveleg.

Reviczky Szever meghalt. E megdöbbentő hír az, mely a társas körököt, irókat, s irodalombarátokat egyaránt fájó érzettel tölt el. Reviczky Szever f. hó 24-kén délután 5 órakor a kerepesuti temető melletti kiserdőben halva találtatott. Az esőtől ázott földön ott levert vérében a test és lélekben gazdagon megáldott ifju, kezében egy kislőt pisztolyt szoritva, szébeben a párbajoknál szokásos levelel, melyben öngyilkosságáról tanuskodik. A Rókus-kórházba szállítván, a boncolásnál kiűnt, hogy öngyilkos nem volt. A golyó, mely jobb szemé táján két ujnyira furdótt agyába, s mely életét rögtön kioltá, kétszer nagyobb volt, semhogy a kezébe adott pisztoly eszébe fért volna s az esőtől áztatott földön tisztán látszottak a lábnyomok, a két ellenfél szemben állását s a társadalmi előítéletek önbíráskodásának véres tettét mutatva. A párbaj okálú régebb összerúrnésból eredt ellenségeskedést említenek; ellentele és a segédok ellen a törvényes nyomozást már megindították. Reviczky Szever egyike volt a logmunkásabb lelkeknek. Hazánk egyedüli tudományos folyóiratában a „Budapesti szemle”-ben ismertette a külföld legnevezetesebb íróit, írt alapos színi bírálatokat, albumot szerkesztett az inségesek javára s utóbbi időkbén, mint a „Pesti Napló” belmunkatársa közgazdasági cikkeivel vonta magára a közfigyelmet. Halála előtt tíz nappal bocsátá ki előfizetési felhívását közgazdasági lapjára, melynek támogatására a legismertebb tekintélyek szövetkeztek s ekkor jött egy végzeteljes golyó, mely a reményteljes életet, lehet a legszebb, legfényesebb jövőt oltá ki. Holttestét pályatársai, barátai, valamint a roppant néptömeg, a részvét könyveivel kísérte a kerepesuti temetőbe, áldást kérve banvaira és sajnálkozva azon vesztéséért, mely irodalmunkat egy vasszorgalommal s nagy tettedvel előre törő tagjától fosztá meg. Szülői, a nagy fájdalomtól lesújtva, nem vehetének részt temetésén, csak nővere Szereza és sógora báró Moszina álltak körül a nagyjövőjü ifju sírját. Lengjen béke hamvai felett!

Az esztorgomi újság a téli szinidényre Győrrre kerülő Dráguss Károly színtársulatát, következőleg ajánlja a győri közönségnek: „Dráguss és színtársulata eddigelő nálunk még csak árnyékát sem mutatta azon visoletnek, mely ártalmára szokott lenni ezen művészetnek, melynek földetát az erkölcs, nemszeltség és honzeretet nemes érzetét a közönségben éleszteni. Ők nem tartoznak azon „cancanos” komédiások közé, kik valódi caspiakot lepik meg udmely vidékeinket és a művészet hírnéje alatt koutárilag rojtják az erkölcsiséget, pusztítják a vidék nyugalmát, kizsákmányolnak minden jókutatot stb. Ők nem a demoralisató azon „oommisvoyageur”-jel, kik ugyasólván a törvény oltalma alatt büntetlenül merészolnak nyulni megfertőtötett kezeikkel Thalia templomának az oltárhoz a közérkölségeséghez.” stb. stb. Végül megjegyri nevezett lap, hogy a Dráguss társulatának cancan-tónora, — mely az illem szabályaival legkevésbé sem jött összeütökösésbe, — statáljunk szonvedélyt nemhogy felbresszéd, de sőt csellepít. Bravissimo!

Nyilatkozat. A „magyar gazdaszonyok egytelo által rendezett és általán kuzelt és szétküldött sorajegyek értéket többben azon kívánattal küldötték be honám, hogy magán uton nyugtassam az átvételt. E kívánatra van szerencsém jelenetül, miszerint a bizottmány határozatához híven, minden hónapban befizetett összegről a „magyar gazdaszonyok lapj”-ban, valamint a „Pesti Napló”-ban jelentést tettem és jövőre is tenni kötelességemnek tartom, felkérve az illetőket: azon nyilvános számadással megelégedni, vagy a netalán pontos fel nem jegyzés miatt emgong kérdőre vonni sziveskedésüknek. Pest 1864. szept. 20. Satupa György közölő pústatárnok.

Ritka torzo. Domahidán, Szatmármegyében közlebb Kegyos Torozia uszonyi, Szombathy Imre földmívelő néjo 3 óra alatt 3 nagy, egdszagos és szép gyormokot szült, kik a boldog apát hármóniás sírussal üdvözölték. A kisdödeknek kottejo fu.

A múlt évi szarasság a vadak szaporodására nézve is nagyon hátrányos volt. A „Vadászlap” szerinti az alföldi vadász-török a tavalyi aszályosság csapását még csak most látnéik ki egész nagyvadgában. A vízi-vad majd végkép elvonult több, hajdan számonan látogatott vidékéről, de még a nyulak száma is annyira lecsökkent, hogy mérföldnyi tereket bejárhatn, anélkül, hogy a már letarolt tereken fellásko fejt n tapsifüles, mely előbbi években ötszövel, hatosával kelt a sürzőző lövadás előtt arátis után.

A francia állatkert közlebb ritka állatokkal szaporodott, melyeket egy „Eldorádó” nevű China és Cochinchinából Toulonba érkezett hajó szállított el, mint a siami király ajándékát a francziák császárszá részére. E nevesetcs állattudomány létszáma következő: 1 libát medve, mely Európában eddig teljesen ismeretlen volt; 1 pogul óz; 1 combdöget még ismeretlen fajú majom; 1 király-tigris a malacczi fészégetről, mely óriási nagysága és iszonyu ordítása által a való egy hajón evetelket több ízben fjesedébe hozta; 1 igen nagy fekete párducz; továbbá egy pár galamb, mely bálnulatos termékenységeről nevezetes; 1 kitudó szép birmaniai fészán; 1 fekete vísi kigyó, melynek csipése, állítólag oly veszélyes, hogy attól mint villámcsúzott omlik an ember óssze; 2 siamesiai bika, mely hazájában voraenyfutásra alkalmaztatik, mint nálunk a lovak; 1 mongoloruzgi fészán, mely nagysága és szinompájja által mindenkit ámulatra ragad. Az állatokon kívül még két nagy lóda is küdetett, melyek a legbecesebb növényeket és magvakat tartalmazák s végre egy romekmivű diszkoozi, mely Páris legdusabb embereleak bálnulást magára vonja.

Új nődvát. A bécsi előkölő hölgyek sétatálczát kezdenek hordani, mivel Eugenia francia császárszéről olvasták, hogy sáthattal jár. Gyilkosság. O-Bécsen egy pénzügyör vasárnap éjjel belopódzott az ottani földőben tartózkodó leányhoz, s azt több vágással és szarással tetvézén, megfosztotta füllangól — a gyémántól s az eszméletlent ágyba fakttatván, rákanta ruháit, az ágyonmüeket, s az ágyat felgyújtotta. Midőn a tűz lárma a nép a bántott helyére érkezett, a leányt sebekkel halmozva életlenül a földön találták. A szerencsétlen a fiút és tüz között alkalmasint foleszmélt, de nem bírván az égő szobából menekülni, földre rogyott s ott felélt. Több jó adó mutatott, hogy a leány kétségbeesetten védte magát. Ugyanazon éjjel egy pénzügyör egy ottani füzzerkeskedőtől vastag terpentint vásárolt. A kereskedő kérdésére, hogy mire akarja ha zúlni, azt felelte, hogy egyik társának az újat

verekedés közben megharapták s a sebet azzal akarja gyógyítani. A kereskedőnél ez gyanul ébresztvén, másnap jelentést tett a hatóságok. A vizsgálat alkalmával a gyilkos, kineel megtalálták a leánytól elrablott ékszereket, csakhamar bevallá a büntényét, melyért a méltó büntetés négy napon állt végre fog hajtani.

Különbő árszabály. Midőn H. Jakob Londonderryt ostromolta, Walker nevű pap annyira föllekesíté a városbelieket, hogy az éhség, ragály daczra sem állták azt fel. Mily szük lehetett ekkor az élelem a szerencsétlen városban, a következő árszabály mutatja:

Egy font lóhus	18 schilling
Írlandi holttestemmel hizott kutyacozomb	60
Egy kutyafő	27
Egy macska	42 sch. egy egér
Egy font faggyu	36 „ egy font sózott bőr
Egy pint lóvér	11 „ egy lóhurka
Egy tányérka liszt, hol még kapható	12

Ugyanakkor egy elhízott polgár 3 napig nem mert házából kijöni, félteben, hogy a katonák leölik s raegeszik.

Okos kutya. Egy rostocki ur már évek óta minden nyáron a varneműdei fürdőbe járt, úgy, hogy naponként reggel a gőzhajón kiment s este haza. Rendesen vele volt kutyája is. Egy varneműdei vendégföldben, melybe az ur rendszeren járt, a kutya is jó ismerősé, mintegy törzsvendéggé vált, a konyhában jó falatokkal tartották, úgyhogy a fürdői idény mindig jó hatással volt teste terjedelmére. Történt azonban e nyáron hogy az ur kénytelen volt a fürdőbejárását félbehagyni, amiért a kutya nagyon szerencsétlenné érezte magát. Első nap megelégedett a szegény állat azzal, hogy túrelmetlenül futkosott föl s alá, s mindent elkövetett, hogy urát indulásra bírja. De midőn ez nem használt, elhatározta, hogy saját felelősségére és költségére utazik a fürdőbe. Naponként a rendszeres indulási időben a kikötőbe ment, várta mig harmadszor csóngetnek, s midőn a tolongás legnagyobb volt, a sok láb között becsuszott a hajóra. Ott elbujt, Warneműndenben vigyázva kisért, az ismert helyen jölkakott, s este úgy amint jött, hazament. Ezt jédarabig észrevétlenül folytatta. Később mindenféle gátokat gördítettek elébe, melyeket azonban mind mesterileg s néha igen nevelésgeesen legyözött, míg végre szabadalmat nyert, jegy nélkül utazhatni. Most az egész utazó kövönység kedveztte.

Érdekes lelemény. Gloggnitz mellett Drascho Henrik ur szünbányájában — mint a „W. Abendpost” jelenti, nemrégiben 94 önyi mélyen, a szén közepett egy óriási elefantörök állat (Mastodon tapiroides Cav.) maradványait találtak föl, melyekből néhány kitünőleg épágszbon maradt fog és fogtörődék az ásványok ritkassági tárnak ajándékozattak a földbírtokosok által. A telep tömörégek ott 8 öl és a maradványok két önyire találtak. Ugyanazon bányában már 1818-ben is találtak hét önyire egy állkapcsatörődéket rhinocerosszzerű (Acerotherium incisum Kaup.) állat több fogával, mit az akkori tulajdonos Miesbach Alajos ur szintén az udvari ásványtárba adott volt be. E gondosan összegyűjtött lelmények felvilágosítást adnak nekünk a szárazsi emlősök áttarajza jelleméről, melyek hajdanta a bécsi medret benépesíték.

Újabbban elíltott könyvek s nyomtatványok: „Il segreto dei fatti palestini seguiti nel 1859, indagati di N. Tommaseo” (Firenze); „Il Falegname di Nazareth redentore della schiavitù o vita di Jesu Christo,” Sue után fordított Masieri (Milano); „Das neue Italien, von G. Rasch” (Berlin); „I misteri del Papato oposti al popolo dal giuriconsulto Casanova Carlo” (Pavia); „La Vendée en 1864” (Páris); „Letero sulla Croazia” (Turin); „Il governo pontificio o la questione romana,” szabad fordítás About után; „La stella di Mille e G. Garibaldi, canto patriottico di O. Tassa” (Bergamo); „Lettera confidenziale di Pio nono al Deputato Cesare Cantu, poesie di O. Tassa”; „Die Verdienste der Päpste um Ungarn,” s „Wiener Kirchenzeitung” mellékletében; „Garibaldi, Italiens Held und Schwert, von H. Rau” (Berlin).

Hadar „Geant” nevű léghajója hermadik útjára készült ezuttal a belga nemzeti ünnepre szept. 26-kán. A léghajót a belga kormány által kirendelt tudós bizottmány kíséré.

Hibabizottság. Közlebbi számunk 3-dik oldala 1-36 hasábjának, 37-dik sorában, elhelyezett „hivatalos kiadását” — hivatalos kiadását olvasandó.

Terménytár.

Debreczen. Szept. 27. — Tiszta buza 2 ftl 30 kr. kétszeres 1 ftl 90 kr. rozsa 1 ftl 20 kr. árpa 1 ftl 05 kr. kukorica 2 ftl 60 kr. zab - 1 ftl 95 kr. köles 1 ftl 80 kr. Egy mázsa szalonna 85 ftl. szén 1 ftl 15 kr. szalma - 1 ftl 40 kr. 1 font szalonna 86 kr. disznóhus 22 kr. marhahus 15 kr. só - 9 kr. 1 feze disznószőr 50 kr.

Beronyvásár. Egy pár jános okor 130 ftl. egy pár végő tohen 95 ftl. negyedű tünd párja 110 ftl. harmadű tünd párja 80 ftl. rugott borja párja 58 ftl. igáló ló párja 75 ftl. sorlós párja 35 ftl. juh párja 13 ftl.

H. Bözöbányán. Szept. 26. — T. buza - 1 ftl — kr. kétszeres - 2 ftl 30 kr. rozsa 2 ftl 20 kr. árpa 1 ftl 80 kr. zab 1 ftl 80 kr. tengeri 1 ftl 80 kr. köles 2 ftl — kr. 1 mázsa szalonna 30 ftl. 1 font marhahus 13 kr.

Gyoma. Szept. 28. — T. buza - 1 ftl — kr. kétszeres - 1 ftl — kr. rozsa - 1 ftl — kr. árpa - 1 ftl — kr. zab - 1 ftl — kr. tengeri - 1 ftl — kr. köles - 1 ftl — kr. egy mázsa szalonna 40 ftl. egy font marhahus 12 kr. (K. J.)

Értéktálya. A szept. 22-én tartott heti vásárbán a termények s áruak értékei a következők voltak: Tiszta buza mérője 2 ftl. 40 kr. kétszeres 1 ftl 60 kr. rozsa 1 ftl 80 kr. tengeri 1 ftl 20 kr. árpa 1 ftl 10 kr. zab - 1 ftl 80 kr. kukorica - 1 ftl. 40 kr. tohen - 1 ftl — kr. köles - 1 ftl — kr. kása vékaja 2 ftl — kr. paprika 1 ftl 60 kr. kendermag - 1 ftl — kr. kalompér vékaja 30 kr. lenese fezeje 7 kr. borsó 6 kr. szőr 60 kr. olaj 30 kr. szalonna mázsa 37 ftl. szalonna fontja 40 kr. sertésbús 20 kr. marhahus 11 kr. hízott liba 2 ftl — kr. sovány 1 ftl — kr. tojás párja 4 kr. (V.)

Nagyvárad. Szept. 27. — T. buza 2 ftl 30 kr. kétszeres 1 ftl 60 kr. rozsa 2 ftl 23 kr. árpa - 1 ftl 91 kr. zab - 1 ftl 70 kr. tengeri 1 ftl 86 kr. köles - 1 ftl — kr. 1 mázsa szalonna - 1 ftl. szén - 1 ftl — kr. 1 font marhahus 14 kr.

Nyiregyháza. Szept. 24. — A mai napon tartott heti vásárbán, a gubernemének következő áron keltek: tiszta buza 2 ftl 30—40 kr. kétszeres 1 ftl 50—60 kr. rozsa 1 ftl 20—30 kr. árpa 95 kr 1 ftl zab 70—80 kr. tengeri 2 ftl 20—30 kr. köles 1 ftl 30—40 kr. kása 3 ftl 3 ftl 20 kr. paprika - 1 ftl — kr. (K. B.)

Pécska. Szept. 24. — Tiszta buza 2 ftl — kr. kétszeres 1 ftl. 40 kr. rozsa 1 ftl 10 kr. árpa - 1 ftl 85 kr. kukorica 1 ftl — kr. zab - 1 ftl 65 kr. köles - 1 ftl — kr. Egy mázsa szalonna 40 ftl. szén - 1 ftl 70 kr. 1 font marhahus 12 kr. (H. P.)

Tokaj. Szept. 23. — T. buza 5 ft. 60 kr. kétszeres 4 ft. — kr. rozsa 2 ft. 80 kr. árpa 2 ft. 70 kr. zab 1 ft. 60 kr. tengeri 4 ft. 20 kr. kalompér 1 ftl — kr. 1 mázsa liszt 0. sz. 13 ftl — kr. 1 sz. 11 ftl 50 kr. szalonna 38 ft. - kr. szén - 1. 80 kr. 1 font marhahus 14 kr. boronyhus 15 kr. 1 feze ó bor — kr. bilita öte 8 ftl — kr. (Z. J.)

A bécsi börze (vannak sürgönye szerint szept. 20-án kövtelező árjegyzet volt: 57/2 Metalliques 71.40. Nemzeti 79.00. Bank-részvény 77. — Hiteletbiztosít. rész. 181.00. 1800. sorsjegy 91.75. London 115.00. Ezüst 115.00. Arany 5.51.

*) Midőn a kérdésses ügyet szellőztetve, a méltó indignatio hangján írt t. levelezőnk, talán meghosszabbtható, ha tollát kissé jobban megnyújtta mint rendszeren.

**) Készséggel. Szerk.
***) Den orosz szó napot jelent, s Dentschik, — napos szolgát.

MENNYBEND

a tiszavidéki vaspályán, 1864-dik év Október 1-jétől kezdve, további rendelkezésig.

Table with multiple columns showing train schedules, including destinations like Bécs, Pest, Szabolcs, and departure times.

HIRDETMÉNYEK.

HUNGARIA BIZTOSÍTÓBANK.

A Pozsonyban megalakult „Hungaria” biztosító-bank alulírott főgynöksége ezennel köztudomássá teszi, hogy ezen hazai biztosítóintézet működését egyelőre a tüzkár elleni biztosítási téren már megkezdvén, a nagyérdemű közönségnek ezennel följánlja szolgáltatását biztosítások eszközzésére

TÜZ-KÁROK ELLEN

és pedig minden néven nevezendő épületekre, butorokra, gépekre, áruk- és gabna-készletekre, valamint marha, fa, széna, szalma és más ilyenmü tárgyakra, a megállapított, elfogadható és tájékozás végett mindenkor megtekinthető feltételek mellett. — A mezei termények, legyenek azok a mezőn, vagy csűrökben, tetszés szerinti időre és a legolcsóbb díj mellett biztosíthatók. — Épületek rendszeren egy évre lesznek biztosítva, aki azonban több évre biztosít, a biztosítás tartamához arányosított díjelengedésben részesül. — Tüzkárok, vagy a biztosított épületekben történt megrongálások, melyek a segítség alkalmával történnék, avagy mentési költségek, a káreset megállapítása után azonnal kifizetnek. — Egyáltalában ezen hazai új biztosító intézet az általa megalapított intézvényeknél fogva, a nagyérdemű közönséget minden lehető kedvezményben részesítendő.

Az intézetnek 3.000.000 oszt. ért. forintból képzendő biztosítéka, a biztosító feleknek megnyugtató kezességet nyújt arra, hogy a társaság elvállalt kötelezettségeit lehető leggyorsabban teljesítendő. — Debreczen 1864. évi augusztus havában.

A „HUNGARIA” biztosító főgynöksége Debreczenben Denhof Lázár és Társánál.

2-4

86dik ARJEGYZÉK az „István” gőzmalom gyártmányairól. (Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

Önkéntes árverés. Néhai Erdélyi József örökösének a piacz legszebb részén levő emeletes szeglet-házak s külső-földje folyó évi okt. 27 s szükség esetében nov. 24-ik napjain d. u. 3 órákor a helyszínén nyilvánosan árvereltetni fog.

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debreczen város törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kálmán y Enőknak Debreczenben széchenyituezán 1771 sz. n. levő háza, 6 hold s 200 □ öl külsőföldjével együtt, f. évi november 7, szükség esetében december 12-ik napján d. u. 3 órákor a helyszínén tartandó nyilvános árverés útján bíróság el fog adatni.

Mezei gazdák számára. A legnehezebb miveletű földben is biztonságosan használatú, egészen vert vasból készült vascekek és vasboronák Debreczen kaphatók, Debreczenben Károly Antal kovácsmesternél, Hatvautuezán 1525. sz. alatt. 4-0

Hirdelmény. A monostorpályi bel italmérsi hasznóvétel jövő 1866. évi január 1-6 napjától számítható három évre a folyó év októberhó 24. napján M. Pályiban a délelőtti órákban alulírt házánál tartandó árverésen hasznóvételre fog adatni.

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy Eisnerberger Mórnek Debreczenben hatvautuezán 1876 szám alatt levő egyemeletes háza, mely 11 hold és 100 □ öl külső szántóföldjével együtt 17,000 aftra becsültetett, f. évi november 8, szükség esetében december hónapok 2-ik napján d. u. 3 órákor a helyszínén tartandó nyilvános árverés útján bíróság el fog adatni.

Árverési hirdetés. A Nagy és Bálint és neje Kiss Zsuzsanna csödtömögéhez öszszelt ingóságok u. m. házfűtő, konyha-, kamara- és szobákhoz tartozó 28-ik napján délelőtti 9 órákor a paterházánál 744 sz. n. háznál készpénzfizetés mellett, továbbá a szatarkerti 800 aftra becsült 4 kapa, postával s edényekkel ellátott szálló ugyanezek október 28-án, szükség esetében pedig nov. 28-án d. u. 2 órákor a helyszínén, végre a paterházánál 744. sz. n. ház s külsőföldje, melyek 3000 aftra becsültetettek, f. évi nov. 20, szükség esetében decz. 20-án d. u. 2 órákor a tömeggondnok Imre Gábor úrnál, vagy választmányi tag Kovács Sándor ügyvéd úrnál megtekinthető feltételek mellett nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy Torony Forecznek s nejeinek hatvautuezán 1808 sz. n. levő s 9 hold és 600 □ öl onddi külsőföldjével együtt 27,464 aftra becsült, vendéglői és házfűtési helyiségekkel ellátott háza, f. évi november 17, a szükség esetében december 19-ik napján d. u. 3 órákor, a helyszínén tartandó nyilvános árverés útján bíróság el fog adatni.

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy Márkosa Mihálynak hatvautuezán külvároson 5362. számú 400 aftra becsült háza f. évi november, szükség esetében december hónapok 14-ik napján d. u. 3 órákor a helyszínén tartandó nyilvános árverésen bíróság el fog adatni.

A varróintézetben (Czepléduteza 3. sz.) kitűnő anyagu és varrási zsákok jutányos áron kaphatók.

Eladó cséplő-gép. Monostor-Pályiban (Tibanyi uradalma-ban) egy Honsmannféle 4 ló erejű cséplő-gép üntött hajtó-műszerkezettel, jóállás mellett oladó. — A venni szándékozók értekezhetnek a tárgyban az uradalom gépszévé Mándi Károlynál Monostor-Pályiban akár személyesen akár bérmentes levélben. Utolsó posta Hosszu-Pályi.

Nőruhaszabás-tanítás. Tisztelettel jelentem a n. d. közönségnek, különösen a tisztelt hölgyvilágnak, hogy tanításon a nő-ruhaszabásban egészen új és elismert jelesnő amerikai rendszer szerint, folyó szeptemberhó 18-dik napján a varróintézetben (Czepléduteza, Kalkaház.) megkezdem és ugyanott folytatandom. A jelentkezőket hozzám a czepléd- és bűthányintézet szegletén t. Derecskei utca szomszédjában levő szálasomra kérem intézni, hol részletes tudakozódás is tehető.